

*“Unu gāchọsikwam ike, we chọtam,
mbe unu ji obi nile unu achọm.”*

**UZỌ ESI
AMARA CHINEKE**

UZỌ ESI AMARA CHINEKE

Dika Abraham bu “enyi nke Chineke” site na iweda onwe ya ala n’irubere Chineke isi, gi onwe gi pukwara ibia mara Chineke na ihuta amara, udo, na ngozi Ya. Imara Chineke site n’ezi mweda nke onwe n’ala nye Ya na ntukwasi obi bu ihe di mkpa karisia ihe nile na ndu madu. Lee ka osi di ebube na Chineke n’ekpughe Onwe-Ya nye ndi nile nke n’iji obi ha n’ile chọ Ya.

Qburu n’ichi-gharia site n’ije ije n’uzo nke aka gi n’iwedata onwe gi ala n’ezi okwu nye Chineke, Mọ Ya g’ebinyere gi. Odigh ihe nwere ike ikewapu gi n’ihunanya Ya dika i natukwasi obi n’ọtutu nkwa Ya, n’e-sokwa Ya na nrube isi. Qgaburu gi Chi, igabukwara Ya ihe nkuta nke O’nwere. Igachọputa na Qzutara gi n’onu ahia di uku, na Q’chọrọ ka gi na Ya n’enwe mmekọrita ugbua na mgbe-ebigh ebi.

Riọ Chineke ka onye gi nghọta dika inamu ihe edre n’ibe akwukwọ ndia nke edeputara ihe ufodu di mkpa nke si n’okwu Chineke.

Okwu-Chineke nke juputara n’ime akwukwọ-nta a sitere na Akwukwọ Nsọ: Iwu (Torah), Abu Qma (Zabur), Ihe ndi Amuma dere, na Ozi Qma (Injil).

Jehova, bú Chineke-ayi, Jehova bu otù: i gēwere kwa obigi nile, were kwa nkpuru-obi-gi nile, were kwa ike-gi nile, hu Jehova, bú Chineke-gi, n'anya.

—Deuteronomi 6.4b, 5

N'ihì na otú a ka Jehova Nke kèworo elu-igwe siri; Ya onwe-ya bu Chineke: Onye kpuworo uwa, me ya; Ya onwe-ya mere ka o guzosie ike, ọ bugh ihe tọbọrọ n'efu ka Ọ kèrè ya, ọ bu ka ewe biri nime ya ka Ọ kpuru ya: Mu onwem bu Jehova; ọ digh kwa Chineke ọzọ di.

—Aisaia 45.18

Ka ndi nile nke uwa we mara na Jehova, Ya onwe-ya bu Chineke; onye ọzọ adigh. —1 Ndi-eze 8.60

Mu onwem bu Jehova; nke ahu bu aham: M'gaghenye kwa onye ọzọ nsọpurum, M'gaghenye kwa arusi di iche iche apiri api otutom.

—Aisaia 42.8

Unu onwe-unu bu ndi-àmàm, ọ bu ihe si n'ọnu Jehova puta, . . . ka unu we mara, kwerem, ghotà na Mu onwem bu Onye ahu: ọ digh chi ọzọ eburu Mu onwem uzọ kpu, ọ digh kwa nke gēsom n'azu. Mu onwem, ọbuná Mu onwem, bu Jehova; ọ digh kwa onye-nzọputa di ma-ọbugh nánim. —Aisaia 43.10, 11

Chenum iru, ewe zọputa unu, unu nsọtụ nile nke uwa: n'ihì na Mu onwem bu Chineke, ọ digh kwa Chineke ọzọ di. —Aisaia 45.22

2 CHINEKE BU ONYE ỌMIKO NA ONYE AMARA

Jehova nwere obi-ebere, nēme kwa amara, Ọ digh-ewe iwe ọsọsọ, Ọ nāba kwa uba n'ebere. N'ihì na dika idi-elu nke elu-igwe sì di n'elu uwa, otú a ka ebere-Ya di ike n'aru ndi nātu egwu Ya.

—Abù ọma 103.8, 11

Ma ebere nke Jehova nēsi na m̀be ebigh-ebi we rue m̀be ebigh-ebi n'aru ndi nātu egwu Ya, ... Di-kwa-ra ndi nēcheta ukpuru-Ya ime ha. —Abù ọma 103.17a, 18b

Ọnye bu Chineke dika Gi, Nke nēbupu ajọ omume, ... n'ihì na onye ebere nātọ utọ ka Ọ bu.

—Maika 7.18

O sitere n'ebere nile nke Jehova na emegh ka ayi gwusia, n'ihì na

obi-ebere-Ya nile agwugh. N'ihì na ọ buru na Ọ mekpa aru, ma Ọ gēnwe obi-ebere dika iba-uba nke ebere-Ya nile si di.

—Abù-ákwá 3.22, 32

N'ebe onye-ebere nọ I gēgosi Onwe-gi onye-ebere.

—Abù ọma 18.25

Kelenu Jehova; n'ihì na Ọ di nma: N'ihì na rue m̀be ebigh-ebi ka ebere-Ya di. —1 Ihe emere 16.34

N'ihì na amaram na Gi onwe-gi bu Chineke nke bu onye-amara, onye-obi-ebere, Onye nādigh-ewe iwe ọsọsọ, Nke nāba kwa uba n'ebere, Nke nēchèghari kwa uche bayere ihe ọjọ ahu I gēweta.

—Jona 4.2b

Site n'ebe di anya ka Jehova mere ka m'hu Ya, si, O bu ihu-n'anya nke di mbe ebigh-ebi ka M'jiworo hu gi n'anya: n'ihika ka M'meworo ka ebere digidere gi. —Jeremaia 31.3

N'ihina Mu onwem mara echiche nile nke Mu onwem neche bayere unu, (o bu ihe si n'onu Jehova puta), echiche nke udo, o bugh nke ihe ojo, inye unu odi-n'iru na ntukwasi-obi.

—Jeremaia 29.11

Le, ihe m'ji nwe ihe di ilu ilu bu ka m'we nata udo: Ma Gi onwe-gi (Chineke) huru nkpuru-obim n'anya si-ike, we si n'olulu nke itoboro-n'efu dputam; N'ihina I

tufuru nmehiem nile n'azu Gi.

—Aisaia 38.17

Dika nna si enwe obi-ebere n'aru umu-ya, Otú a ka Jehova nwere obi-ebere n'aru ndi natu egwu Ya.

—Abu oma 103.13

Ayi onwe-ayi amawo kwa ihu-n'anya ahu, ayi ekwerewo kwa na ya, bu nke Chineke nwere n'ebe ayi no. Ayi onwe-ayi nahu n'anya, n'ihina Ya onwe-ya buru uzo hu ayi n'anya.

—1 Jon 4.16a,19

Jehova, bu Chineke-gi, no n'etiti gi, O bu dike nke nazoputa: O geji onu nwe obi-uto n'aru gi, O gedere du n'ihu-n'anya-Ya, O geji itinkpu-onu teghari egwu onu n'aru gi.

—Zefanaia 3.17

IHE KACHASI MKPA NA NDU MADU BU IMARA CHINEKE

Ndi ahu nke mara Chineke-ha gādi ike, me ihe. —Daniel 11.32b

Kama, onye nānya isi, ya nya isi na nka, na ọ nwere uche n'ebe M'no, we maram, na Mu onwem bu Jehova Nke nēme ebere na ikpé ziri ezi na ezi omume n'uwa: n'ih i na ihe ndia atowom utọ; ọ bu ihe si n'onu Jehova puta.

—Jeremaia 9.24

Ndi ihe nāgara nke-oma ka ndi nēchebe ihe-àmà-Ya nile bu, ndi nēwere obi-ha nile chọ Ya.

—Abù oma 119.2

Ndu na onwu, ngozi ahu na nkocha ahu, ka m'tiyeworo n'iru gi: gi roro kwa ndu, . . . ihu Jeho-

va, bú Chineke-gi, n'anya, na ige nti olu-Ya, na irapara n'aru Ya: n'ih i na Ya onwe-ya bu ndugi.

—Deuteronomi 30:19b, 20a

N'ih i na ebere atowom utọ, ọ bugh àjà; omuma Chineke atowokwam utọ kari àjà-nsure-oku nile.

—Hosea 6.6

Dika agu iyi miri si agu nne-ele, otú a ka agu Gi nāgu nkpuru-obim, Chineke.

—Abù oma 42.1

Ọ si, Irum ganēje, M'gēme kwa ka i zuru ike.

—Opupu 33.14

Me ka ebere-Gi digidere ndi mara Gi; me kwa ka ezi omume-Gi digidere ndi ziri ezi n'obi.

—Abù oma 36.10

IBI NDU IGBAKỌTA CHINEKE AZU N'EWETA ỌNWU

5

Jehova nọyere unu, mbe unu nọyere Ya; ọ buru kwa na unu achọ Ya, Ọ gēme ka unu chọta Ya; ma ọ buru na unu arapu Ya, Ọ gārapu unu. —2 Ihe emere 15.2b

Obi di aghughọ kari ihe nile, ihe nādigh ngwọta ka ọ bu kwa: ònye gāmara ya? —Jeremaia 17.9

Uzọ di nke ziri ezi n'iru madu, ma nsọtụ-ya bu uzọ nile nke ọnwu. —Ilu 16.25

N'ihì na asi na Chineke emeregh ndi-mọ-ozì ebere mbe ha mehiere, kama Ọ tubàrà ha n'ime-ime ọku ala-mọ, we rara ha nye n'olùlù nke ọchichiri, ka ewe debe ha ikpe ikpé. Onye-nwe-ayi matara idọ-

puta ha n'ọnwunwa, bú ndi nāsọpuru Chineke, na idebe ndi ajo omume n'ahuhu-nmehie rue ubochi ikpé. —2 Pita 2.4, 9

Ma ọ buru na unu egegh nti olu Jehova, kama unu nānupu isi n'okwu-ọnu Jehova, aka Jehova gādi kwa imegide unu. —1 Samuel 12.15a

Ọ buru na onye ọ bula anọgidegh nimem, atupu ya n'èzí dika alaka, ọ kpọnwu kwa; ha we chikọta ha, tubà ha n'ọku, ewe rechapu ha ọku. —Jọn 15.6

Ma ndi-njehie, anēkpochapu ha n'otù. —Abù ọma 37.38a

6 N'IMARA CHINEKE AYI AGHAGH ICHỌ YA

Unu gāchọsikwam ike, we chọtam, mbe unu ji obi nile unu achom. —Jeremaia 29.13

Ọ buru na i chọ ya . . . dika àkù zoro ezo . . . : Mbe ahu ka i gāghọta . . . ihe-omuma Chineke . . .
—Ilu 2.4, 5

Rionu, agēnye kwa unu; chonu, unu gāchọta kwa; kuanu, agēmeghe-kwa-ra unu. —Matiu 7.7

Ma asi na okwukwe adigh ọ bu ihe anāpugh ime, bú ime ihe gāto Chineke ezi utọ: n'ihì na onye nābiakute Chineke aghagh ikwe na Ọ di, na O nēgosi kwa Onwe-ya Onye nēnyeghachi ndi nāchọ Ya ugwo-olu. —Ndi-Hibru 11.6

Mu onwem nāhu ndi ahu n'anya, bú ndi nāhum n'anya; Ọ bu kwa ndi nāchọsim ike gāchọtam. —Ilu 8.17

Jehova di nma n'ebe ndi nēle anya Ya nọ, Ọ di nma n'ebe nkpu-ru-obi nke nāchọ Ya nọ.
—Abù-ákwá 3.25

Ọ we site n'otù onye kè mba nile n'otù n'otù nke madu, . . . ka ha we chọ Chineke, ma elegh anya ha gāsọ isì, we chọta Ya, ọ bu ezie na Ọ nọgh n'ebe di anya n'aru onye ọ bula nime ayi.

—Ọlu ndi-ozì 17.26a, 27

Ma mu onwem, m'gāchọ Chineke, Chineke ka m'gēbo kwa okwum. —Job 5.8

N'ihì na Jehova, bú Chineke-unu, nēme amara, nwe kwa obi-e-bere, Ọ gagh-esi kwa n'ebe unu nọ wezuga iru-Ya, ọ buru na unu alaghachikute Ya.

—2 Ihe emere 30.9b

N'ihì na Gi onwe-gi, Onye-nwe-ayi, di nma, I bu kwa onye nābaghara nmehie, I nāba kwa uba n'ebere n'aru ndi nile nākpọku Gi.

—Abù ọma 86.5

Biarunu Chineke nso, Ọ gābiaru kwa unu nso.

—Jemes 4.8a

Jehova di nso ndi nile nākpọku Ya, bú ndi nile nākpọku Ya n'eziokwu.

—Abù ọma 145.18

Biko bianu, ka ayi rurita uka, bú ihe Jehova nāsi: ọ buru na

nmehie-unu adi ka uwe uhie, ọ bu dika snow ka ha gādi ọcha; ọ buru na ha acha uhie uhie dika ogho uhie, ọ bu dika aji ọcha ka ha gādi.

—Aisaia 1.18

Biakutenum, unu nile ndi nādọbu onwe-unu n'ọlu, ndi ebowo-kwa-ra ibu di arọ, Mu onwem gēme kwa ka unu zuru ike. Nyaranu yoke nkem n'olu-unu, muta-kwa-nu ihe n'ọnum; n'ihì na abum Onye nwayọ na Onye wedatara Onwe-ya ala n'obi: unu gāhu kwa izuike nye nkpuru-obi-unu.

—Matiu 11.28, 29

Onye nābiakutekwam M'gagha-chupu ya ma-ọli.

—Jọn 6.37b

Ònye di ka Gi n'etiti chi nile, Jehova . . . , di ebube n'idi-nsọ?

—Opupu 15.11a

Ọ digh onye di nsọ dika Jehova; n'ihì na ọ digh onye ọzọ ma-ọbugh Gi.

—1 Samuel 2.2a

Ya buru Chineke ihe-árú, bú imebi iwu; . . . buru kwa Onye puru ime ihe nile ihe-árú, bú ime ajọ omume.

—Job 34.10b

Nsọ, nsọ, nsọ, ka Jehova nke usu nile nke ndi-agma di: ùjú uwa nile bu ebube-Ya.

—Aisaia 6.3b

N'ihì na otú a ka Ọ siri, bú Onye di elu, Nke eme-kwa-ra ka Ọ di elu, Onye nēbi ebi m̀be nile ebigh-ebi, Onye Nsọ ka aha-Ya bu kwa: Ọ si,

N'ebe di elu di kwa nsọ ka M'bi.

—Aisaia 57.15a

Onye ezi omume ka Jehova bu n'uzọ-Ya nile, Ọ di kwa ebere n'ọlu-Ya nile.

—Abù ọma 145.17

Ọ digh onye ọ bula bu ezi onye maọbugh otù Onye, bú Chineke.

—Mak 10.18b

Ònye nāgagh-atu egwu, Onye-nwe-ayi, to kwa aha-Gi? n'ihì na nání Gi di ọcha n'obi.

—Nkpughe 15.4a

Ka ha kele aha-Gi nke di uku, nke anātu kwa egwu ya: Onye nsọ ka Ọ bu.

—Abù ọma 99.3

Bulienụ Jehova, bú Chineke-ayi, kpọ-kwa-nu isi ala n'ebe ugwu nsọ Ya di.

—Abù ọma 99.9a

NDI NKE CHINEKE AGHAGH IBI NDU DI NSỌ 9

Gi onwe-gi kwere na Chineke bu otù; i nēme nke-oma: ndi-mọ ojo kwe-kwa-ra, we kuja. Ma ì nāchọ ka i mara, gi madu efu, na okwu-kwe bu ihe nādigh-aluputa ihe ma olu adigh ya? —Jemes 2.19, 20

Ihe-árú n'anya Jehova ka uzọ onye nēmebi iwu bu: Ma onye nābaso ezi omume ka Ọ nāhu n'anya. —Ilu 15.9

Nābasonu udo n'ebe madu nile nọ, yā na ido-nsọ ahu, nke onye ọ bula agagh-ahu Onye-nwe-ayi an-ya ma ọ nwegh ya.

—Ndi-Hibru 12.14

Onye nāsi, Amawom Ya, ma ọ digh-edebe ihe nile Ọ nyere n'iwu, ọ bu onye-ugha, ezi-okwu adigh

kwa nime onye ahu: Nime nka ka umu Chineke bu ndi emeworo ka ha puta ihè, ha na umu ekwensu: onye ọ bula nke nādigh-eme ezi omume esigh na Chineke puta, onye nke nādigh-ahu nwa-nna-ya n'anya esigh kwa na Ya puta.

—1 Jọn 2.4; 3.10

Kama dika Onye kpọrọ unu di nsọ, unu onwe-unu, ghọ-kwa-nu ndi di nsọ n'ibi-obi nile di iche iche.

—1 Pita 1.15

Chonu ezi ihe, achọ-kwa-la ihe ojo, ka unu we di ndu: Jehova, bú Chineke nke usu nile nke ndi-agma, ewe si otú a nọyere unu, otú unu siri.

—Emos 5.14

Ò bu kwa gini ka Jehova nāchọ n'aka-gi, ma-òbugh nání ime ihe ekpere n'ikpe, na ihu ebere n'an-ya, na iji obi-ume-ala soro Chineke-gi nēje ije? —Maika 6.8b

Nsọ ka unu gādi: n'ihí na nsọ ka Mu onwem, bú Jehova, Chineke-unu, di. —Levitikọs 19.2b

Hu Onye-nwe-ayi Chineke-gi n'anya site n'obi-gi dum, were kwa nkpuru-obi-gi dum, na ike-gi dum, na uche-gi dum; hu kwa onye-abata-obi-gi n'anya dika onwegi. —Luk 10.27b

I matawo ihe nile enyere n'iwu, Ebulu madu, Akwala iko, Ezula

ori, Abala àmà ugha, Emebula madu, Šopuru nna-gi na nne-gi. —Mak 10.19

Unu ekwe-kwa-la ka eme ka unu yie ajọ oge a: kama ka enwogha unu site n'ime ka uche-unu buru ihe ọhu. —Ndi Rom 12.2a

Akwukwọ iwu a agaghapu n'ọnu-gi, kama i gātughari uche nime ya ehihie na abali, ka i we lezie anya ime dika ihe nile si di nke edeworo nime ya: n'ihí na mbe ahu i gēme ka ije-gi ga nke-oma, mbe ahu i gēnwe kwa uche. —Joshua 1.8

Nwenu okwukwe Chineke. —Mak 11.22b

Ihe isi di nke Jehova kpọrọ asi;
E, ihe asa di nke bu ihe-árú nke
nkpuru-obi-Ya: Anya di elu, na ire
okwu-ugha, na aka nāwusi ọbara
nēmegh ihe ọjọ; na obi nke nēchè-
puta ēchìchè ajọ ihe, na ukwu
nēme ngwa ibaga n'ihe ọjọ; na
onye-àmà okwu-ugha nke nēkupu
okwu-ugha di iche iche dika ume,
na onye nēzisa ise-okwu n'etiti
umunne. —Ilu 6.16-19

N'ihì na Mu onwem, Jehova, nā-
hu ikpé ziri ezi n'anya, anamakpọ
nnapu-n'ihe-ike n'ajọ omume asi.
—Aisaia 61.8a

Ma ndi nātu ujọ, na ndi
nēkwegh ekwe, na ndi-árú, na ndi-

oḅu-madu, na ndi nākwa iko, na
ndi nāgwọ́ n̄sị, na ndi nēkpere
arusi, na ndi-ugha nile, òkè-ha
gābu nime ọdọ ahu nke ji ọku na
brimstone nēre; nke bu ọnwu nke-
abua ahu. —Nkpughe 21.8

N'ihì nka lezienu anya nime mọ-
unu, ka nwoke ghara kwa ighọbu
nwunye ọ lutara n'okorobia. N'ihì
na Ọ kpọwo nchupu-nwunye asi.
—Malakai 2.15b, 16a

Unu echè-kwa-la ihe ọjọ n'obi-
unu, onye ọ bula megide ibe-ya;
unu ahukwa-la ọḅuḅa-iyi ugha
n'anya: n'ihì na ihe ndia nile bu
ihe nke M'kpọworo asi; ọ bu ihe si
n'ọnu Jehova puta. —Zekaraia 8.17

12 NDI MADU ERUGH ỌCHICHỌ NKE CHINEKE

Ma amaram unu, na unu enwegh ihu-n'anya Chineke nime onwe-unu. —Jon 5.42

N'ihì na onye ọ bula nke gēdebe iwu ahu dum, ma ọ su ngongọ n'otù ihe, emewo ya ka ọ buru onye ikpé iwu ahu nile mara.

—Jemes 2.10

M'we si, Ahuhu nādirim, n'ihì na alawom n'iyì; n'ihì na onye e-bụbẹre-onu-ya abua ruru árú ka m'bu, ọ bu kwa n'etiti ndi e-bụbẹre-onu-ha ruru árú ka m'nēbi: n'ihì na ọ bu Eze-ayi, bú Jehova nke usu nile nke ndi-agma, ka anyam abua huworo. —Aisaia 6.5

Ya mere onye matara ime ihe oma, ma ọ megh ya, ọ buru onye

ahu nmehie. —Jemes 4.17

Dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Ọ digh onye bu onye ezi omume, ọ digh otù onye ma-ọli. N'ihì na madu nile emehiewo, ha adigh-eru kwa otuto Chineke.

—Ndi Rom 3.10, 23

Onye ọ bula nke nādigh-eme ezi omume esigh na Chineke puta, onye nke nādigh-ahu nwa-nna-ya n'anya esigh kwa na Ya puta.

—1 Jon 3.10b

Ayi nile kpafuru akpafu dika igwè aturu: ayi chere iru, onye ọ bula n'uzọ nke aka ya.

—Aisaia 53.6a

Ọnye puru iguzo n'iru Jehova, bú Chineke nsọ a? —1 Samuel 6.20b

N'ihì na anamabara ha àmà na ha nānu oku n'obi n'ebe Chineke nọ, ma ọ bugh dika nmazu si di. N'ihì na, ebe ha nāmagh ezi omume Chineke, nāchọ kwa uzọ ime ka ezi omume nke aka ha guzo, ha edogh onwe-ha n'okpuru ezi omume Chineke. —Ndi Rom 10.2, 3

Ayi we di ka onye ruru árí, ayi nile; na dika uwe emeruru emeru, otú a ka ezi omume nile ayi di: ayi we kponwua dika akwukwọ osisi, ayi nile; ajọ omume-ayi nēfepu kwa ayi, dika ifufe. —Aisaia 64.6

Mbe M'nāsi onye ezi omume, na ọ ghagh idi ndu; onye ahu ewe tukwasi obi n'ezi omume-ya, me ajọ omume, ezi omume-ya nile,

agagh-echeta ha; ma n'ajọ omume-ya nke ọ meworo, nime ya ka ọ gānwu. —Ezekiel 33.13

Ndi nke nọ n'anu-aru apugh kwa itọ Chineke utọ. N'ihì na site n'ọlu nile nke iwu ọ digh madu ọ bula agāgu n'onye ezi omume n'iru Ya. —Ndi Rom 8:8; 3.20a

Ọ bugh na ayi ruru n'onwe-ayi, igu ihe ọ bula dika o sitere n'onwe-ayi; kama iru-eru-ayi sitere na Chineke. —2 Ndi Kọrint 3.5

Ma ọ putara ihè na ọ digh onye ọ bula anāgu n'onye ezi omume n'iwu n'iru Chineke: n'ihì na, Onye ezi omume gēsìte n'okwukwe di ndu. —Ndi Galetia 3.11

14 NMEHIE N'EKEWAPU AYI N'EBE CHINEKE NỌ

N'ihì nka, dika nmehie si n'aka otù madu ba n'uwa, dika ọnwu si n'aka nmehie ba kwa; ọnwu we si otú a gabiga rue madu nile, n'ihì na madu nile mehiere.

—Ndi Rom 5.12

Mbe ahu agu ihe ọjọ ahu, mbe ọ tuworo ime, ọ we muputa nmehie: nmehie ahu, mbe o tozuru okè, ọ we muputa ọnwu. —Jemes 1.15

Nkpuru-obi ahu nke nēmehie, ya onwe-ya gānwu. —Ezekiel 18.20a

Kama ajọ omume nile unu aghowo ihe nākpa ókè n'etiti unu na Chineke-unu, nmehie nile unu ezonariwo kwa unu iru-Ya, Ọ we ghara inu. —Aisaia 59.2

Onye nēguzosi ike n'ezi omume

gēru na ndu: Ma onye nābaso ihe ọjọ gēru n'ọnwu nke aka ya.

—Ilu 11.19

Otú a ka Chineke siri, N'ihì gini ka unu onweunu nāgabiga ihe nile Jehova nyere n'iwu, ihe we ghara igara unu nke-oma? n'ihì na unu arapuwo Jehova, Ọ rapuwo kwa unu. —2 Ihe emere 24.20b

N'ihì na nmehie nke iju-ase n'aka ndi-mọ ka nnupu-isi bu, ikpere-arusi na terafim ka isi-ike bu kwa. N'ihì na i juwo okwu Jehova, Ọ juwo kwa gi. —1 Samuel 15.23a

N'ihì na I zonariwo ayi iru-Gi, we me ka ayi ɓaze site n'aka ajọ omume nile nke ayi. —Aisaia 64.7b

Chineke bu onye-ikpe nēme ezi omume, Ọ bu kwa Chineke nke nēwe iwe kwa-ubochi.

—Abù ọma 7.11

Jehova adigh-ewe iwe ọsọsọ, Ọ di kwa uku n'ike, ma ọ digh uzọ ọ bula Ọ gāgu ndi ikpe mara na ha bu ndi ikpe nāmagh. —Nehum 1.3a

Ọ bu kwa n'ihie ihe ndia ka iwe Chineke nābiakwasi umu nke ekweyegh-ekweye. —Ndi Kọlọsi 3.6

N'ihie na esi n'elu-igwe kpughe iwe Chineke imegide asọpurugh-Chineke na ajọ omume nile nke madu, ndi nēbochi ezi-okwu n'ajọ omume. —Ndi Rom 1.18

Ebe ha juputara n'ajọ omume nile, ajọ ọlu, anya-uku, obi ọjọ; juputa kwa n'ekworo, ọbụbụmadu, esem-okwu, aghughọ, uche ọjọ; ndintakwu, ndi nēkwuto madu, ndi nākpọ Chineke asì, ndi nēme madu iheihere, ndi-npako, ndi nānya isi, ndi nāchọputa ihe ọjọ, ndi nēkweyegh ndi muru ha, ndi nēnwegh nghota, ndi nēmebi ọbụba-ndu, ndi ihe madu-ibe-ha nādigh-atọ utọ, ndi nēnwegh obibere: madu ndi, ọ bu ezie na ha mazuru ihe Chineke guru n'ihie ziri ezi, na ndi nēme ihe di otú a kwesiri ọnwu, ma ọ bugh nání na ha nēme ha, kama ndi nēme ha di kwa ha ezi nma. —Ndi Rom 1.29-32

Edebeworo madu ka ha nwua anwu nání otù m̀be, ma m̀be nka gasiri ikpé eso ya.

—Ndi-Hibru 9.27b

Ma asim unu, na okwu ọ bula madu gēkwu nke nābagh n'ihe, ha gāza ajuju bayere ya n'ubochi ikpé.

—Matiu 12.36

N'ihí na ọlu ọ bula ka Chineke gēme ka ọ ba n'ikpé, ya na ihe ọ bula zoro ezo, ma ọ bu ezi ihe ma-ọbu ihe ọjọ.

—Eklisiastis 12.14

Otú a ka ọ gādi n'ogwugwu oge a: ndi-mọ-ozí gāputa, kewaputa ndi bu ajọ madu n'etiti ndi ezi omume, ha gātubà kwa ha n'oké ọku ahu: n'ebe ahu ka ikwa-ákwá

na itaiekere-ezé ahu gādi.

—Matiu 13.49, 50

M'we hu ndi nwuru anwu nile, ndi uku na ndi ntà, ka ha nēguzo n'iru oche-eze ahu; ewe saghe akwukwọ di iche iche: asaghe-kwa-ra akwukwọ ọzọ, nke bu akwukwọ nke ndu: ewe kpe ndi nwuru anwu ikpé site n'ihe nile edereri n'akwukwọ ahu di iche iche, dika ọlu nile ha si di. Ọ buru kwa na ahugh onye ọ bula ka edereri ahaya n'akwukwọ nke ndu ahu, ewe tubà ya n'ọdọ ọku ahu.

—Nkpughe 20.12, 15

Ọ bu ihe di egwu idabà n'aka Chineke di ndu. —Ndi-Hibru 10.31

N'ebe nile ọ bula ka anya abua nke Jehova di, Nēche ndi ọjọ na ndi bu ezi madu nche. —Ilu 15.3

Jehova, I gwuputawo ala obim, I we maram. Gi onwe-gi amawo nnọdu-alam na nbili-otom, I nāghota èchìchèm nile site n'ebe di anya. Okporo-uzom na ndina-alam ka I fùchaworo dika ọka, Ọ bu kwa uzom nile ka I maworo nke-oma. N'ihì na ọ digh okwu di n'irem, Ma, le, Jehova, I machasiwo ya. —Abù oma 139.1-4

N'ihì na Jehova adigh-ahu dika madu si ahu; n'ihì na madu nēle ihe anya nāhu, ma Jehova nēle obi. —1 Samuel 16.7b

Onye nāku nti dika ihe-ọkukú, Ọ

gagh-anu ihe? Ma-ọbu Onye nākpu anya, Ọ gagh-ahuwa uzọ?

—Abù oma 94.9

N'ihì na anyam abua dikwasi n'uzọ nile ha: ezopugh ha n'irum, ezobegh kwa ajọ omume-ha pua n'iru anyam abua. —Jeremaia 16.17

Ọ digh kwa ihe ekèrè èkè nke nāputagh ihè n'iru Ya: kama ihe nile ọa ọtọ buru kwa ihe emeghe-
woro n'anya-Ya, bú Onye ayi gākọrọ akukọ bayere omume-ayi.

—Ndi-Hibru 4.13

Ma ha adigh-asi n'obi-ha na ọ bu ihe ọjọ nile ha ka M'chetaworo: uhu a ka omume nile ha ọaworo ha buruburu; na ncherita-irum ka ha di. —Hosea 7.2

18 ISI NA NMEHIE CHIGHARIA BU IHE ACHORỌ

Ò nātòm utọ ma-ọli, bú ọnwu nke onye nēmebi iwu? (ọ bu ihe si n'ọnu Onye-nwe-ayi Jehova puta): ò digh-atòm utọ mbe o si n'uzọ-ya chigharia, we di ndu?

—Ezekiel 18.23

Asim unu, É-è: kama, ọ buru na unu echègharigh, unu nile gāla n'iyi otú ahu.

—Luk 13.3

Onye nēkpuchi njehie-ya nile, ọ gagh-agara ya: Ma onye nēkwuputa ha, nke nārapu kwa ha, agēnwe obi-ebere n'aru ya.

—Ilu 28.13

Ma ọbuná ubu a, (ọ bu ihe si n'ọnu Jehova puta), werenu obi-unu nile, were kwa obubu-ọnu,

were kwa ikwa-ákwá, were kwa iti-aka-n'obi, chigharikutem: dowa-kwa-nu obi-unu, adowa-kwa-la uwe-unu, chigharikute Jehova, bú Chineke-unu: n'ihì na Onye-amara na Onye-obi-ebere ka Ọ bu, Onye nādigh-ewe iwe ọsọsọ, Nke nāba kwa uba n'ebere.

—Joel 2.12, 13a

Chirinu okwu n'aka-unu lagha-chikute Jehova: sinu Ya, Bupu ajo omume nile ayi, nara ezi ihe.

—Hosea 14.2a

Ọ nelekwasì madu anya, ma ọdi onye n'asi, Emehiewom. . . . Ọ ọputawo nkpuru-obim n'igabiga ba n'olùlù. Ndum gēle kwa ihè.

—Job 33.27a, 28

Chonu Jehova m̀be anāchota
Ya, kpokuenu Ya m̀be Ọ nọ nso:
onye nēmebi iwu, ya rapu uzọ-ya,
onye nēme ajo ihe, ya rapu
èchìchè-ya nile: ya laghachikute
kwa Jehova, Ọ gēnwe kwa obi-ebe-
re n'aru ya; ya laghachikute kwa
Chineke-ayi, n'ihì na Ọ gābaghara
ya nmehie-ya n'uba. —Aisaia 55.6, 7

Jehova nọ nso ndi obi-ha tiwara
etiwa, Ọ nāzoputa kwa ndi azopi-
aworo nime mọ-ha.

—Abù oma 34.18

Elegh anya ulo Juda gānu ihe
ọjọ ahu nile nke . . . ka ha we lata,
onye o bula o si n'uzọ ọjọ ya lata;
ka M'we baghara . . . nmehie-ha.

—Jeremaia 36.3

Anamemerì ka I mara nmehiem,
ekpuchighkwam ajo omumem:
M'siri, M'gēkwuputara Jehova
njehiem nile; gi onwe-gi bupu-kwa-
ra ajo omume nke nmehiem.

—Abù oma 32.5

Ọ buru na ayi ekwuputa
nmehie-ayi, Ọ bu Onye kwesiri
ntukwasi-obi, buru kwa Onye ezi
omume, ka Ọ we baghara ayi
nmehie-ayi, sachapu kwa ayi ajo
omume nile.

—1 Jọn 1.9

Ya mere chègharianu, chighari-
kwa-nu, ka ewe hichapu nmehie
nile unu.

—Ọlu ndi-ozì 3.19a

Ncheghari putara ichighari pua na
nmehie na ikwuputa ya nye Chineke.

ACHORO OCHUCHU AJA IJI ME KA AYI NA CHINEKE DI N'UDO

(Nmehie wetara nkewapu, Peji 14.)

O gēbikwasi aka-ya n'isi àjà-nsure-oku ahu; agānara kwa ya nke-oma n'ọnọdu ya iji kpuchiri ya nmehie-ya. N'ihì na ndu nke anu-arù, n'òbara ka ọ di: Mu onwem enyewo kwa unu ya n'elu ebe-ichu-aja ikpuchiri nkpuru-obi-unu nmehie-ha: n'ihì na ọbara ka ọ bu nke nēkpuchi nmehie nime nkpuru-obi. —Levitikọs 1.4; 17.11

Ọ fọduru ihe ntà ka m'si na eji kwa ọbara eme ihe nile ka ha di ọcha, dika iwu-ayi si di, ọ buru kwa na nwusì ọbara adigh n̄baghara nmehie adigh.

—Ndi-Hibru 9.22

Nwa-aturu unu nwere gābu nke zuru okè, oké nke ọbara otù arọ: . . . Ọbara ahu gāburu unu ihe-iriba-ama n'aru ulo nile ebe unu onwe-unu nọ: m̄be M'huru ọbara ahu, M'gāgabiga unu, ọ digh kwa ihe-otiti gādi n'aru unu ibu ihe-nbibì. —Opupu 12.5a, 13a

Abraham we si, Chineke gāhuru Onwe-ya nwa-aturu iji chu aja-nsure-oku, nwam: . . . Abraham we welie anya-ya abua hu, ma, le, otù ebulu n'azu ya, nke alugh-ulù nējide ya na mpi-ya: Abraham we je, were ebulu ahu, sure ya ka ọ buru àjà-nsure-oku n'ọnọdu nwa-ya nwoke. —Jenesis 22.8a, 13

JISQS BU NWA ATURU CHINEKE RỌPUTARA 21

N'echi-ya ọ hu Jisqs ka Ọ nābiakute ya, ọ we si, Le, Nwa-aturu Chineke, Nke nēbupu nmehie nke uwa! —Jon 1.29

Jehova emewo ka ajo omume nke ayi nile dakwasi ya. Achiri ya n'ihe-ike, ma ya onwe-ya wedara onwe-ya n'ala, we ghara isaghe ọnu-ya; dika aturu nke anākpuru ije n'ọbụbụ-ya, na dika nne-aturu nke dara ọbi n'iru ndi nākpacha ya aji; e, ọ dighasaghe ọnu-ya.

—Aisaia 53.6b, 7

O sitegh kwa n'ọbara nke ewu na nke umu-ehi, kama O sitere n'ọbara nke Ya onwe-ya, ba n'ebe nsọ nání otù m̀be, ebe Ọ chọputara n̄aputa ebigh-ebi.

N'uzọ ra otú a Kraist, ... echere Ya n'iru Chineke nání otù m̀be iburu nmehie nile nke ọtutu madu. —Ndi-Hibru 9.12, 28a

Ebe unu matara na ejigh ihe apuru imebi, bú ọla-ọcha ma-ọbu ọlaedo, ̄aputa unu... Kama eji ọbara di oké ọnu-ahia, dika nke nwa-aturu nke ọlu ma-ọbu ntupọ nādigh ya n'aru, bú ọbara nke Kraist.

—1 Pita 1.18a, 19

Ọbara Kraist, Onye sitere n'aka Mọ ebigh-ebi che Onwe-ya nātagh uta n'iru Chineke, gēsi aña ghara ime akọ-na-uche-ayi ka ọ di kari ọcha nke-uku ri nne pua n'ọlu nile nwuru anwu ikpere Chineke di ndu?

—Ndi-Hibru 9.14

NGBAPUTA NANI SITE NA NRỌPUTA NKE CHINEKE

Anēwere kwa amara-Ya nāgu ha na ndi ezi omume n'onyinye efu site na n̄aputa ahu nke di nime Kraist Jis̄os: Onye Chineke chere n'iru ọra madu ka Ọ buru ihe ijuru Ya obi, site n'okwukwe ekwere n'ọbara-Ya.

—Ndi Rom 3.24, 25a

Ma Chineke nēme ka ihu-n'anya nke aka Ya n'ebe ayi nọ puta ihè, n'ihì na, m̄be ayi nọ nābu ndi-nmehie, Kraist nwuru n'ihì ayi. Ya mere nke kariri ri nne, ebe agusiri ayi na ndi ezi omume ūbu a nime ọbara-Ya, agāzoputa ayi n'iwe Chineke site n'aka-Ya.

—Ndi Rom 5.8, 9

N'ihì na ọ bu amara ka ejiworo zoputa unu, site n'okwukwe; nka esitegh kwa n'onwe-unu: ọ bu onyinye Chineke: o sitegh n'ọlu, ka onye ọ bula we ghara inya isi.

—Ndi Efes̄os 2.8, 9

Onye ahu ka ndi-amuma nile nābara àmà, na site n'aha-Ya onye ọ bula nke kwere na Ya gānata n̄aghara nmehie.

—Ọlu ndi-ozi 10.43

Nzoputa adigh kwa n'onye ọ bula ọzọ: n'ihì na aha ọzọ di iche adigh kwa n'okpuru elu-igwe, nke enyeworo n'etiti madu, nke anāghagh izoputa ayi nime ya.

—Ọlu ndi-ozi 4.12

...ezigara mọ-ozi ahu, bú Ge-
briel, site n'ebe Chineke nọ je obo-
do nke Galili, anākpọ aha-ya Na-
zaret, jekuru nwa-abọghọ nāmagh
nwoke, onye ekwere na otù nwoke
si n'ulo Devid puta, onye aha-ya
bu Josef, gālu ya; aha nwa-abọghọ
ahu bu Meri. . . . Mọ-ozi ahu we si
ya, Atula egwu, Meri: n'ihì na
Chineke mere gi amara. Le kwa, i
gāturu ime, muta Nwa-nwoke,
kpọ aha-Ya JISUS. Nwa-nwoke
ahu gābu onye uku, agākpọ kwa
Ya Ọkpara nke Onye kachasi ihe
nile elu: . . . ala-eze-Ya agagh-
agwu kwa agwu. Meri we si mọ-ozi
ahu, Ìhe a gēsi aña me, ebe ọ digh

nwoke m'mara? Mọ-ozi ahu we za,
si ya, Mọ Nsọ gābiakwasi gi, ike
nke Onye kachasi ihe nile elu
gēkpuchi kwa gi: n'ihì nka Ìhe di
nsọ nke i di ime Ya, agākpọ Ya
Ọkpara Chineke. . . . N'ihì na ọ
digh okwu ọ bula si Chineke n'ọnu
puta nke nāgagh-adi irè. Meri we
si, Le, abum orù-nwayi nke Onye-
nwe-ayi; ya dirim ka okwu-gi si di.
Mọ-ozi ahu we pua n'ebe ọ nọ.

—Luk 1.26-38

Nani madu ndi batara n'uwa n'esi-
tagh na nkpuru nke nmekọrita nwo-
ke na nwanyi bu Adam na Kraist.
Adam wetara nmehie n'ime uwa, ma
Jisọs wetara nmeri n'ebe nmehie di.

Onye, ọ bu ezie na Ọ diri n'udi nke Chineke na mbu, ma Ọ gugh ya n'ihe Ọ gējidesi ike, bú ira ka Chineke, ebe ahuru Ya ka Ọ di ka madu n'oyiyi-Ya, Ọ weda-kwa-ra Onwe-ya, we buru Onye nāna nti rue ọnwu, bú ọnwu nke obe.

—Ndi Filipai 2.6, 8

Mu onwem na Nnam bu otù. Ònu onweunu nēkwu okwu bayere Onye ahu Nnam doro nsọ zite kwa n'uwa, si, I nēkwulu Chineke; n'ih na asim, Abum Ọkpara Chineke?

—Jọn 10.30, 36

Jisọs Kraist Onye bu Okwu-ebigh-ebi ahu, diriadi mgbe nile. Site n'ọlu-ebube, Chineke mere ka atuo ime Ya

n'afo Mary. N'ihe anahu anya, amata Ya dika Nwa nke Madu, ma n'ime mọ amata Ya dika Nwa nke Chineke. Akwukwọ Nsọ neji mkpuru okwu a bu "NWA" n'akọwa nmekuta nke di n'etiti Chineke na Okwu Ya... Jisọs Kraist.

N'ih nka mbe Ọ nābia n'uwa, Ọ si,... Ma aru ka I kwadebere nyem.

—Ndi-Hibru 10.5

Onye akaworo ibu Ọkpara Chineke n'ike, dika Mọ nke idinsọ si di, site na nbilite-n'ọnwu nke ndi nwuru anwu; bú Jisọs Kraist Onye-nwe-ayi.

—Ndi Rom 1.4

Tomas zara, si Ya, Onye-nwem na Chinekem.

—Jọn 20.28

Ọ bu kwa ihe anēkwuputa na ọ di uku, bú ihe-omimi nke nsọpuru-Chineke; Onye ahu Nke emere ka Ọ puta ìhè n'anu-arụ.

—1 Timoti 3.16a

N'ìhì na nime Ya ka ozuzù nile nke ihe Chineke bu nēbigide nēwere aru madu. —Ndi Kọlọsi 2.9

N'ìhì na amuworo ayi otù nwa, otù nwa-nwoke ka enyeworo ayi; ibu-onye-isi gādikwasi kwa n'ubu-ya: agākpọ kwa aha-ya Onye-ebu-be, Onye-ndum-ọdu, Chineke Nke bu Dike, Nna Nke bu Nna m̀be nile ebigh-ebi, Onye-isi Udo.

—Aisaia 9.6

Jisqs siri ha, . . . M̀be akāmugh Abraham Mu onwem di. —Jon 8.58

Nime Ya ka ndu diri; ndu ahu buru kwa Ìhè nke madu. Ọ nọri n'uwa, ekè-kwa-ra uwa site n'aka-Ya, uwa amagh kwa Ya.

—Jon 1.4, 10

N'ìhì na otù Chineke di, otù Onye-ọ̀bụ̀ọ di kwa n-àbata Chineke na madu, Onye Ya onwe-ya bu madu, bú Kraist Jisqs, Onye nyere Onwe-ya ka Ọ buru ihe-ǹaputa n'ìhì madu nile.

—1 Timoti 2.5, 6a

Onye ayi nwere ǹaputa-ayi nime Ya, bú ǹaghara nmehie nile ayi: Onye bu onyinyo nke Chineke ahu Nke anāpugh ihu anya.

—Ndi Kọlọsi 1.14, 15a

N'ihì na ọ digh amuma ọ bula nke eji ọchichọ madu bu mbe ọ bu-la: kama madu sitere na Chineke kwu okwu, mbe Mọ Nsọ neme ka ha kwue.
—2 Pita 1.21

(Dika O kwuru site n'ọnu ndi-amuma-Ya di nsọ site n'oge mbu). Ime ndi nke Ya ka ha mara nzọputa Nime nbaghara nmehie nile ha.
—Luk 1.70, 77

Mọ nke Jehova kwuru site n'ọnum, Okwu-Ya di kwa n'irem.
—2 Samuel 23.2

Okwu ndia, nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta, gādikwasi kwa n'obi-gi.
—Deuteronomi 6.6

Ihe ọ bula edeworo n'akwukwọ nsọ bu ihe si n'obi Chineke puta, ọ

ba-kwa-ra urù iji zì ihe, na iji tu madu nmehie-ha n'anya, na iji me ka uche madu guzozie, na iji zùputa nzùputa nke di n'ezi omume.
—2 Timoti 3.16

N'ihì na ka ha ra, bú ihe edere n'akwukwọ nsọ n'oge gara aga, edere ha izì ayi ihe, ka ayi we were ntachi-obi na nkasi-obi nke ihe nile edeworo n'akwukwọ nsọ nwe olile-anya.
—Ndi Rom 15.4

Unu nēhie uzọ, ebe unu a-matagh ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, ma-ọbu ike Chineke.
—Matiu 22.29b

N'ihì na I mewo ka okwu-ọnu-Gi di uku n'elu aha-Gi nile.
—Abù ọma 138.2b

Ebokwasiwo kwa Ya uwe nke efesaworo obara: akpowo kwa aha-Ya Okwu Chineke.

—Nkpughe 19.13

Na mbu ka Okwu ahu diri, Okwu ahu na Chineke di-kwa-ra, Okwu ahu buru kwa Chineke. Okwu ahu we gho anu-aru, bu madu, O we biri n'etiti ayi. —Jon 1.1, 14a

Jisqs N'eme Ka Chineke Puta Ihe

N'ih na o bu Chineke, Onye siri, Ihe gesi nime ochichiri nwuputa, bu Onye nwubara nime obi-ayi, iweta inye-ihè nke omuma nke ebube nke Chineke n'iru nke Jisqs Kraist. —2 Ndi Korint 4.6

O digh onye o bula huworo Chineke mbe o bula; Chineke, bu Okpara amuru nani Ya, Onye nadabere n'obi Nna-Ya, Onye ahu koru Ya nye madu. —Jon 1.18

**Chineke N'esite Na Jisqs
Kwuo Okwu**

Chineke, mbe O gwarari nna-ayi-ha okwu n'oge ochie nime ndiamuma n'iberibe-akwukwo di iche iche na uzọ di iche iche, O gwara ayi okwu n'ogwugwu ubochi ndia nime Okpara, Onye O doro onyenketa nke ihe nile, Onye O sitekwa-ra n'aka-Ya me uwa nile.

—Ndi-Hibru 1.1, 2

Anamekwu ihe Mu onwem huworo n'ebe Nnam no. —Jon 8.38a

ITULE OKWU EDERE-EDE NA OKWU AHU DI NDU

Akwukwọ Nsọ Bu Nri Nke
Mkpuru Obi

Atukọbawom okwu nile nke
onu-Ya kari òkèm. —Job 23.12b

Ọ bugh nání achicha ka madu
gēji di ndu, kama ọ bu okwu nile ọ
bula nke nēsi n'onu Chineke puta.
—Matiu 4.4b

Akwukwọ Nsọ N'enye Ihè
N'uzọ Ayi

Okwu-Gi bu oriọna diri ukwum,
ọ bu kwa ihè diri okporo-uzom.
—Abù oma 119.105

Nkpughepu okwu-Gi nile nēnye
ihè; ọ nēme ka ndi nēnwegh uche
ghọta ihe. —Abù oma 119.130

Jisọs Bu Achicha si n'elu igwe

Mu onwem bu nri di ndu nke siri
n'elu-igwe ridata: ọ buru na madu
erie ufodu nime nri a, ọ gādi ndu
rue mbe ebigh-ebi: ma nri nke Mu
onwem gēnye kwa bu anu-arum,
n'ihì ndu nke uwa. Mu onwem bu
nri nke nēnye ndu. —Jon 6.51, 48

Jisọs Bu Ihè Nye Uwa

Nime Ya ka ndu diri; ndu ahu
buru kwa Ihè nke madu. Ya mere
Jisọs gwara ha okwu ọzọ, si, Mu
onwem bu Ihè nke uwa: onye nē-
som agagh-ejeghari n'ochichiri,
kama ọ gēnwe Ihè nke ndu.
—Jon 1.4; 8. 12

**Akwukwọ Nsọ N'eweta Ndu Nke
Nami Mkpuru**

Kama n'iwu Jehova ka ihe-utọ-ya di; ọ bu kwa n'iwu-Ya ka ọ nātughari uche ehihie na abali. Ọ gādi kwa ka osisi akuworo n'aku-ku iyi juputara na miri, nke nāmi nkpuru-ya na mbe-ya, ọzọ, akwukwọ-ya adigh-akponwu; ihe ọ bula kwa nke ọ nēme, ọ nēme ka ọ ga nke-oma. —Abù oma 1.2, 3

**Jisọs N'enye Ndu Nke Nami 29
Mkpuru**

Nogidenu nimem, Mu onwem kwa nime unu. Mu onwem bu osisi vine ahu, unu onwe-unu bu alaka nkem: Onye nānogide nimem, Mu onwem kwa nime ya, onye ahu nāmi nkpuru ri nne: n'ihì na unu apugh ime lhe ọ bula ma Mu anogh ya.

—Jon 15.4a, 5

IHE EDERE N'AKWUKWỌ NSỌ N'AKỌ MAKA JISỌS KRAIST

Unu nēnyocha ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, n'ihì na unu onwe-unu nēchè na unu nēnwe ndu ebigh-ebi nime ha; ha onwe-ha bu kwa ihe nābaram àmà. —Jon 5.39

Ọ we malite isi n'akwukwọ Moses, si kwa n'akwukwọ ndi-amu-ma nile, me ka ha mata isi okwu bayere Onwe-ya n'ihe nile edeworo n'akwukwọ nsọ. —Luk 24.27

OKWU EBIGH-EBI NKE CHINEKE ADIGH AGBANWE

Jehova, rue m̀be ebigh-ebi ka emeworo ka okwu-Gi guzosie ike n'elu-igwe. Isi ihe nke okwu-Gi bu ezi-okwu; ọzọ, rue m̀be ebigh-ebi ka ikpé ọ bula nke ezi omume-Gi di.
—Abù ọma 119.89, 160

Ahihia akpónwuwo, okoko-ọhia ajanwuwo: ma okwu Chineke-ayi gēguzosi ike rue m̀be ebigh-ebi.
—Aisaia 40.8

Rue m̀be elu-igwe na ala gāgabi-ga, ọ digh otù ihe ọ bula dikarisiri ntà gāgabiga n'iwu maṣli, rue m̀be ihe nile gēme.
—Matiu 5.18b

Apugh kwa imebi ihe edere n'akwukwọ nsọ.
—Jón 10.35b

Madu Agbanwekwala
Akwukwọ Nsọ

Ihe ọ bula nke mu onwem nēnye unu n'iwu, nke ahu ka unu gēlezi anya ime: atukwasila ihe n'elu ya, agubì-kwa-la ihe nime ya.

—Deuteronomi 12.32

Atukwasila ihe n'okwu-Ya nile, ka Ọ we ghara ibara gi nba, i we ghọ onye-okwu-ugha.
—Ilu 30.6

Ọ buru kwa na onye ọ bula gēwepu okwu nime okwu nile nke akwukwọ nke amuma nka, Chineke gēwepu òkè-ya n'akwukwọ nke ndu ahu.
—Nkpughe 22.19a

Onye nēleda okwu Chineke anya nēmebi onwe-ya.
—Ilu 13.13a

QNWU JISQS MERE KA ATUMATU CHINEKE ZUE OKE

31

N'ihì nka ka Nnam nāhum n'an-ya, n'ihì na Mu onwem nātòbò ndum, ka M'we nara ya ọzọ. Ọ digh onye ọ bula nānapum ya, kama Mu onwem nātòbò ya n'Onwem. Enwerem ike itòbò ya, enwekwa-ram ike inara ya ọzọ.

—Jón 10.17, 18a

Jisqs zara ya, si, I gagh-enwe ike ọ bula imegidem, ọ buru na esigh n'elu nye gi ya-ri.

—Jón 19.11a

Ma-ọbu ì nēchè na apughm iriọ Nnam, O gēzite-kwa-ram ọbuná ubu a kari legion iri na abua nime ndi-mọ-ozì? Ihe edeworo n'akwu-kwọ nsọ gēsi kwa aña mezu,

na ọ ghagh ime otú a?

—Matiu 26.53, 54

Ma ihe nile Chineke buru uzọ kwusa site n'ọnu ndi-amuma-Ya nile, na Kraist-Ya gāhu ahuhu, Ọ mezuru ha otú a. —Ọlu ndi-ozì 3.18

Onye a, ebe ewere Ya nye site n'izù akara àkà nke Chineke na ọmuma-ihe Chineke buru uzọ mara, Onye a ka unu kpogidere n'obe ọu kwa site n'aka ndi nāmagh iwu-ayi. —Ọlu ndi-ozì 2.23

Ma ọ tọrọ Jehova utọ izọpia ya; Ọ mewo ka ọ ria ọria: ọ buru na nkpuruobi-ya achu aja-ikpe-ọmu-ma. —Aisaia 53.10a

IHE AKỌRỌ BAYERE ỌNWU JISỌS SITE N'ONU NDI ÁMÁ

Ha kpogide-kwa-ra ndikom abua tiyere Ya ndi nāpunara ma-du ihe; otù onye n'aka-nri-Ya, na otù onye n'aka-ekpe-Ya. Ewe me-zue ihe edere n'akwukwọ nsọ, nke si, Ọ bu kwa na ndi nēmebi iwu ka aguru Ya. —Mak 15.27, 28

Ya mere ndi-agma biara, tijie ogwe-ukwu nke onye mbu, na nke onye ọzọ, nke akpogidere Ya na ya n'obe: ma mbe ha biaruru Jisọs, hu kwa na Ọ nwuwori ubu a, ha e-tijigh ogwe-ukwu-Ya: otú ọ di, otù onye n'etiti ndi-agma were ube ma Ya n'akuku, ngwa ngwa ọbara na miri we puta. . . . N'ih i na ihe ndia mere, ka ihe edeworo n'akwu-

kwọ nsọ we mezu, Agagh-etiji otù ọkpukpu-Ya. Ozo kwa, . . . Ha gē-legide Onye ahu Nke ha mapuru amapú. —Jon 19.32-37

Ma site n'oge hour nke-isi ọchichiri bara n'ala ahu nile rue oge hour nkeiteghete. . . . Ma Ji-sos were oké olu ti nkpu ọzọ, we ra mọ-Ya nye Chineke. . . . ala ma-kwa-ra jijiji; oké nkume bawa-kwa-ra. Ma ọchi-agma nāch i ọgu ndi-agma ise, na ndi ha na ya nọ nēche Jisọs, mbe ha huru ala-oma-jijiji ahu, na ihe nile emere, ha tua egwu ri nne, si, N'ezie Nwoke a bu Okpara Chineke.

—Matiu 27.45, 50-51, 54

Onye Chineke mere ka O si n'ọnwu bilie, mbe O topusiri ihe-nbu nke ọnwu: n'ihì na ọnwu apugh òjide Ya. Jisos nka ka Chineke mere ka O si n'ọnwu bilie, nke ayi onwe-ayi nile bu ndi-àmà-ya.

—Ọlu ndi-ozì 2.24, 32

Ya mere ebe umu-ntakiri ahu bu ndi nēnwekọ anu-arù na ọbara, Ya onwe-ya n'otù uzọ ahu keta-kwara ihe ndia; ka O we site n'ọnwu me ka onye ahu ghara idi irè, bú onye nwere ike nke ọnwu, ya bu ekwensu; ka O we site kwa n'ọnwu naputa ndi ahu, ka ha ra, bú ndi ewere egwu ọnwu tuhi n'ibu-orù n'ogologo ndù-ha nile.

—Ndi-Hibru 2.14, 15

Ọnwu, òle ebe nmeri-gi di? Ọnwu, òle ebe ihe-ọbụba-gi di? Ma ekele diri Chineke, Onye nēnye ayi nmeri site n'aka Onye-nwe-ayi Jisos Kraist. —1 Ndi Kọrint 15.55, 57

Buru kwa Onye ahu nādi ndu; aghọ-kwa-ram onye nwuru anwu, ma le, anamadi ndu rue mbe nile ebigh-ebi, enwe-kwa-ram nkpisi-ugodi nile nke ọnwu na nke Hedis.

—Nkpughe 1.18

Ma emere ka ọ puta ihè ubu a site na ngosi nke Onye-nzọputa-ayi Kraist Jisos, Onye mere ka ọnwu ghara idi irè, site kwa n'ozì oma Ya weputa ndu na emebigh-emebi n'ihè.

—2 Timoti 1.10

Le, anameguzo n'onu-uzo, naku kwa aka: o buru na onye o bula anu olum, meghe kwa uzo, M'ga-bakute ya, so kwa ya ri nri-anyasi, ya onwe-ya gesokwam rie.

—Nkpughe 3.20

Ma onye nalugh olu, kama o kwere n'Onye ahu Nke nagu onye nasopugh Chineke n'onye ezi omume, anagu okwukwe-ya nye ya dika ezi omume. —Ndi Rom 4.5

Naranu Mo Nso: . . . Rionu, unu gariota kwa, ka onu-unu we zue.

—Jon 20.22b; 16.24b

Na o buru na i gewere onu-gi kwuputa Jisqs na O bu Onye-nwe-ayi, o buru kwa na i gewere obi-gi

kwere na Chineke mere ka O si na ndi nwuru anwu bilie, agazoputa gi.

—Ndi Rom 10.9

Onye nahu nna-ya ma-obu nne-ya n'anya kari Mu adigh-ekwesim. Mbe ahu Jisqs siri ndi neso uzo. Ya, O buru na onye o bula achu ka o som n'azu, ya ju onwe-ya, buli kwa obe-ya, nesokwam. N'ih na onye o bula nke nachu izoputa ndu-ya, o getufu ya: ma onye o bula nke getufu ndu-ya n'ihim, o ga-hu ya.

—Matiu 10.37a; 16.24, 25

Ma o buru na unu onwe-unu bu ihe di n'aru nke Kraist, ya mere unu bu nkpuru Abraham, buru ndi-nketa dika nkwa si di.

—Ndi Galetia 3.29

Chineke nyere ayi ndu ebigh-ebi, ndu ahu di nime Okpara-Ya. Onye nwere Okpara ahu nwere ndu ahu; onye nēnwegh Okpara Chineke enwegh ndu ahu.

—1 Jōn 5.11b, 12

Ma Chineke, . . . ọbuná mbe ayi nọ n'ọnwu site na ndahie nile ayi, Ọ mere ka ayi so Kraist dikọ ndu (èjiwo amara zoputa unu).

—Ndi Efesqs 2.4a, 5

Akpogidekọwo mu na Kraist n'obe; ọ bugh kwa mu onwem nādi ndu ọzọ, kama ọ bu Kraist nādi ndu nimem: ma ndu ahu m'nādi n'anu-aru ụbụ a, anamadi ya n'okwukwe, bú nke m'kwere n'Okpara Chineke.

—Ndi Galetia 2.20a

N'ihia na iwu nke Mọ nke ndu nime Kraist Jisqs mere ka m'pua n'aka iwu nke nmehie na nke ọnwu, nwere onwem. —Ndi Rom 8.2

Ya mere ọ buru na onye ọ bula di nime Kraist, ọ bu onye ekere ọhu: ihe ochie agasiwo; le, ha agho-wo ihe ọhu. —2 Ndi Kọrint 5.17

Ebe amuworo unu ọzọ, esitegh na nkpuru apuru imebi, kama esitere na nke anāpugh imebi, site n'okwu Chineke, nke di ndu, nke nādigide kwa, mu unu ọzọ. Dika umu amuru ọhu, ka agu miriara nke okwu Chineke, nke aghugho nādigh ya, nāgusi unu ike, ka unu we were ya nētó etó rue nzoputa.

—1 Pita 1.23; 2.2

Nna nke umu-n̄bei, na onye-ikpe nke ndinyom di-ha nwuru, ka Chineke bu n'ebe-obibi-Ya di nsọ.

—Abù ọma 68.5

Ma ūba a, Jehova, Nna-ayi ka I bu: ayi onwe-ayi bu urọ, Gi onwe-gi bu onye n̄akpu ayi; ọlu aka-Gi ka ayi nile bu. Gi onwe-gi, Jehova, bu Nna-ayi; Onye-n̄aputa-ayi site na m̄be ebighebi gara aga ka aha-Gi bu.

—Aisaia 64.8; 63.16b

O ḡeru kwa na, n'ebe ahu nke an̄asi ha, O bugh ndim ka unu bu, n'ebe ahu ka aḡasi ha, Umu Chineke di ndu ka unu bu. —Hosea 1.10b

Ya mere, ọ buru na unu onwe-unu, ọ bu ezie na unu jorọ njọ, ma

unu n̄amata inye umu-unu ezi onyinye, Nnà-unu Nke bi n'elu-igwe ḡesi āna ghara iwere kari ezi ihe nke-uku nye ndi n̄ariọ Ya? . . . Ya mere, kpenu ekpere otú a: Nna-ayi Nke bi n'elu-igwe, Ka edo aha-Gi nsọ.

—Matiu 7.11; 6.9

Mu onwem ḡakpobata kwa unu, Buru kwa unu Nna, unu onwe-unu ḡabu-kwa-ram umu-ndikom na umu-ndinyom, ka Onye-nwe-ayi kwuru, Nke puru ime ihe nile.

—2 Ndi Kọrint 6.17b, 18

N'ihia na ka ha ra, bú ndi Mọ Chineke n̄edú, ndi ahu bu umu-ndikom Chineke. —Ndi Rom 8.14

SITE NA JISQS AYI N'AMA CHINEKE DIKA NNA

37

Jisqs si ya, Mu onwem bu uzo, na ezi-okwu, na ndu: o digh onye o bula nābiakute Nnam, ma-ogbugh site na Mu. O buru na unu maram-ri, unu gāmatawo-kwa-ri Nnam. O buru na madu ahum n'anya, o gēdebe okwum: Nnam gāhu kwa ya n'anya, Ayi gābiakute kwa ya, nēme kwa ebe-obibi-Ayi n'ebe o nọ.
—Jōn 14.6, 7a, 23b

... Chineke ziputara Okpara-Ya, ... ka ayi we nata ido-ka-umu-ndikom ahu. Ma n'ih i na unu bu u-mu-ndikom, Chineke ziputara Mọ nke Okpara-Ya ba nime obi-ayi, nēti nkpu, ... Ya mere i bugh orù ozọ, kama i bu nwa-nwoke; ma

o buru na i bu nwa-nwoke, i bu kwa onye-nketa site n'aka Chineke. N'ih i na unu nile bu umu Chineke, site n'okwukwe, nime Kraist Jisqs. —Ndi Galetia 4.4b, 5b-7; 3.26

Ma ka ha ra, bú ndi nara Ya, ha ka O nyere ike igho umu Chineke, bú ndi kwere n'aha-Ya. —Jōn 1.12

O buru kwa na onye o bula emehie, ayi nwere otù Onye nēkwu onu ayi n'ebe Nna-ayi nọ, Ya bu Jisqs Kraist, bú Onye ezi omume.
—1 Jōn 2.1b

N'ih i na ayi abua sitere n'aka-Ya nwe nkpoata-ayi n'ebe Nna nọ nime otù Mọ Nsọ.

—Ndi Efesqs 2.18

38 JISQS N'EWETA IHUN'ANYA, QŃU, UDO

Chineke bu ihu-n'anya; onye nānọgide kwa n'ihu-n'anya, nime Chineke ka ọ nānọgide, Chineke nānọgide kwa nime ya.

—1 Jọn 4.16b

Madu nile gēji nka mara na unu bu ndi nēso uzọm, ọ buru na unu enwerita ihu-n'anya n'ebe ibe-unu nọ.

—Jọn 13.35

Ma nkpuru nke Mọ Nsọ bu ihu-n'anya, ọnù, udo . . .

—Ndi Galetia 5.22a

I gēme ka m'mara uzọ ndu: Ojuju-afọ ọnù di n'iru Gi.

—Abù ọma 16.11a

Nweritanu obi-ọma n'aru ibe-unu, nwenu obi ọmiko, were-kwanu amara ọaghara onwe-unu, dika

Chineke were-kwa-ra amara ọaghara unu nime Kraist.

—Ndi Efesọs 4.32

Ma mu onwem gānuri ọnù nime Jehova, m'gēteghari egwú ọnù nime Chineke nke nzọputam.

—Habakuk 3.18

Ya mere ebe aguru ayi na ndi ezi omume site n'okwukwe, ayi na Chineke di n'udo site n'aka Onyenwe-ayi Jisqs Kraist.

—Ndi Rom 5.1

Udo ka M'rapuru unu; udo nkem ka M'nēnye unu: ọ bugh di-ka uwa nēnye ka Mu onwem nēnye unu. Ka obi-unu ghara ilọ miri, ka ọ ghara kwa itu ujo.

—Jọn 14.27

JISQS G'EME KA NDI N'ESO UZO YA N'EZI 39

OKWU SI N'ONWU BILIE

Ma ọ buru na Mọ nke Onye ahu Nke mere ka Jisqs si na ndi nwuru anwu bilie nēbi nime unu, Onye ahu Nke mere ka Kraist Jisqs si na ndi nwuru anwu bilie gēsīte kwa n'aka Mọ-Ya Nke nēbi nime unu me ka aru-unu nke puru inwu anwu di ndu. —Ndi Rom 8.11

Ma Chineke mere ka Onye-nwe-ayi si n'onwu bilie, O gēsīte kwa n'ike-Ya me ka ayi onwe-ayi si n'onwu bilie. —1 Ndi Kōrint 6.14

N'ihī na nka bu ihe Nnam nā-chọ, ka onye ọ bula nke nēle Okpara-Ya anya, nke nēkwere kwa na Ya, we nwe ndu ebigh-ebi;

Mu onwem gēme kwa ka o si n'onwu bilie n'ubochi ikpe-azu.

—Jōn 6.40

N'ihī na ebe onwu sitere n'aka madu, nbilite-n'onwu nke ndi nwuru anwu site-kwa-ra n'aka madu. N'ihī na dika onwu diri madu nile nime Adam, ọ bu kwa otú a ka agēme ka madu nile di ndu nime Kraist ahu. Ma madu nile n'otù n'otù n'usoro nke aka ha: Kraist, dika nkpuru mbu; emesia ndi nke Kraist, n'ọbibia-Ya.

—1 Ndi Kōrint 15.21-23

Unu onwe-unu gādi kwa ndu, n'ihī na Mu onwem nādi ndu.

—Jōn 14.19b

40 ELELIKWALA NZOPUTA A DI UKU ANYA

Onye ọ bula nke juworo iwu Moses gānwu anwu nēmegh ya ebere n'okwu ndi-àmà abua ma-ọbu atọ: ma àhuhu ahu jọkariri njọ ra aña, bú nke agāgu na onye ahu kwesiri ka enye ya, ka unu chère, bú onye nke zoworo Okpara Chineke ukwu, onye guwo-kwa-ra ọbara nke ọbụba-ndu ahu, bú nke eji do ya nsọ, n'ihe emeruru emeru, onye mewo-kwa-ra Mọ nke amara ihe-ihere?

—Ndi-Hibru 10.28, 29

Onye nājum, nke nādigh-anara kwa okwum, ọ nwere onye nēkpe ya ikpé: okwu nke M'kwuru, okwu ahu gēkpe ya ikpé n'ubochi ikpe-azu.

—Jón 12.48

Ya mere M'siri unu, na unu gānwu na nmehie nile unu: n'ihì na ọ buru na unu ekwegh na Mu onwem bu Ya, unu gānwu na nmehie nile unu.

—Jón 8.24

Ma asim unu ndi-eyim, Unu atula egwu ndi nēbu aru, ma emesia ha enwegh ihe ọzọ kari nke ahu ha gēme. Ma M'gēgosi unu Onye unu gātu egwu: tuanu egwu Onye ahu, Nke nwere ike itubà n'ọku ala-mọ mbe O busiri; e, asim unu, Tuanu egwu Onye ahu.

—Luk 12.4, 5

Àyi onwe-ayi gēsi aña banari, ma ọ buru na ayi lefuru oké nzoputa di otú a anya?

—Ndi-Hibru 2.3a

Ebe Ọ debeworo otù ubochi, nke Ọ gēkpe elu-uwa dum madu bi ikpé n'ezi omume nime ya site n'aka otù Nwoke Ọ kara àkà; Ọ nye-kwa-ra madu nile ihe ha gēji kwere nka, ebe Ọ mere ka Ọ si na ndi nwuru anwu bilie.

—Ọlu ndi-ozì 17.31

N'ihì na Nnam adigh-ekpe kwa madu ọ bula ikpé, kama Ọ werewo ikpé nile nye Ọkpara-Ya; ka madu nile we sọpuru Ọkpara ahu, dika ha nāsọpuru Nna-Ya.

—Jọn 5.22, 23a

N'ihì na aghagh ime ka ayi nile puta ihè n'iru oche-ikpé Kraist; ka ayi nile n'otù n'otù we nāghachi

... dika ihe onye ọ bula mere si di, ma ọ bu ezi ihe ma-ọbu ihe nādigh nma.

—2 Ndi Kọrint 5.10

N'ubochi ahu mbe Chineke gēkpe ihe-nzuzo nile nke madu nile, ... site n'aka Jisos Kraist.

—Ndi Rom 2.16

Nime nkpughe nke Onye-nwe-ayi Jisos site n'elu-igwe, Ya na ndi-mọ-ozì nke ike-Ya, nime ọku nēre ere, nābò ọbò n'aru ndi nāmagh Chineke, ha na ndi nāmagh ntì ozi ọma nke Onye-nwe-ayi Jisos.

—2 Ndi Tesalonaika 1.7b, 8

Otú ọ di, ndi-irom ndia, ndi nāchogh ka m'buru eze-ha, kuta ha n'ebe a, bue ha n'irum. —Luk 19.27

42 OBUGH NDI NILE N'EKWUPUTA NA HA N'ESO UZO JISQS BU NKE JISQS

Ha nēkwuputa na ha matara
Chineke; ma ọlu nile ha ka ha ji
gọnari Ya. —Taitos 1.16a

Ma ọ buru na onye ọ bula en-
wegh Mọ nke Kraist, onye ahu
abugh nke Ya. —Ndi Rom 8.9b

Ha we . . . nọdu ala n'iru-gi dika
ndim, ha nānu kwa okwu-gi nile,
ma okwu-gi ndia ka ha nēmegh.
—Ezekiel 33.31a

Ndi nka nāsopurum n'ebubere-
onu-ha; ma obi-ha di anya n'ebe
M'nọ. —Matiu 15.8

Ọ bugh onye ọ bula nke nāsım,
Onye-nwe-ayi, Onye-nwe-ayi, gābà

n'ala eze elu-igwe; kama ọ bu onye
nēme ihe Nnam Nke bi n'elu-igwe
nāchọ. Ọtutu madu gāsım n'u-
bọchi ahu, Onye-nwe-ayi, Onye-
nwe-ayi, àyi ejigh aha-Gi bu amu-
ma, àyi ejigh kwa aha-Gi chupu
ndi-mọ ọjọ, àyi ejigh kwa aha-Gi lu
ọtutu ọlu di ike? Ma mbe ahu ka
M'gēkwuputara ha, si, Ọ digh
mbe ọ bula M'mara unu: si n'ebe
M'nọ pua, unu ndi nālu ọlu
nēmebi iwu. —Matiu 7.21-23

Otú a unu onwe-unu nēgosi kwa
onwe-unu nye madu n'ihè dika ndi
ezi omume, ma n'ime unu juputa-
ra n'iru-abua na ihe nēmebi iwu.
—Matiu 23.28

NDI N'ESO UZỌ JISỌS N'EZIOKWU N'ASỌPURU YA

43

Nime nka ka ayi ma-kwa-ra na ayi amawo Ya, ma ọ buru na ayi edebe ihe nile Ọ nyere n'iwu.

—1 Jọn 2.3

Mọ nkem ka M'gētiye nime unu, me ka ọ buru n'ukpurum nile ka unu gējeghari, ọ bu kwa ikpém nile ka unu gēdebe, me ha.

—Ezekiel 36.27

Ebe emesiri Ya ka O zue okè, Ọ we ghorọ ndi nile nāna Ya nti Onye nēwetara ha nzọputa ebigh-ebi.

—Ndi-Hibru 5.9

Ebe eme-kwa-ra ka unu pua na nmehie nwere onwe-unu, unu ghorọ ndi-orù nke ezi omume.

—Ndi Rom 6.18

N'ihì na ayi bu ihe Ọ mere, ndi ekèrè èkè nime Kraist Jisọs ilu ezi ọlu, nke Chineke buru uzọ dozie ka ayi we jegharia nime ha.

—Ndi Efesọs 2.10

Ma ọ buru na Kraist nọ nime unu, aru-unu bu ihe nwuru anwu n'ihì nmehie n'ezie; ma Mọ Nsọ bu ndu n'ihì ezi omume. N'ihì na asi na unu nādi ndu dika anu-arụ si chọ, unu gaje inwu; ma ọ buru na unu nēwere Mọ Nsọ me ka omume aru nwua, unu gādi ndu.

—Ndi Rom 8.10, 13

Ka onye ọ bula nke nākpọ aha Onye-nwe-ayi si n'ajọ omume wezuga onwe-ya.

—2 Timọti 2.19b

44 UWA N'AKPO NDI N'ESO UZO JISOS ASI

Ọ buru na uwa akpo unu asi, unu mara na ọ kpwo Mu onwem asi mbe ọ kākpoğh unu asi. Ọ buru na unu sitere n'uwa, uwa gāhu ihe nke aka ya n'anya: ma n'ih na unu esitegh n'uwa, kama Mu onwem roputara unu nime uwa, n'ih nka uwa nākpo unu asi.

—Jon 15.18, 19

E, oge hour nābia, ka ọ gābu na onye ọ bula nke gēbu unu gēchè na ọ nējere Chineke ozi. Ihe ndia ka ha gēme kwa, n'ih na ha amagh Nnam, ha amagh kwa Mu.

—Jon 16.2b, 3

Lenu aha ihu-n'anya nka bu nke Nna-ayi nyeworo ayi, ka ewe kpọ ayi umu Chineke: ayi bu kwa umu-

Ya. N'ih nka uwa amagh ayi, n'ih na ọ magh Ya. —1 Jon 3.1

Na ayi aghagh isite n'otutu nkpaḅu ba n'ala-eze Chineke.

—Olu ndi-ozu 14.22b

E, agēsobu kwa ndi nile ndi nāchọ idi ndu n'uzo isopuru Chineke nime Kraist Jisos.

—2 Timoti 3.12

N'uwa unu nēnwe nkpaḅu: ma nwenu obi-ike; Mu onwem emerowo uwa.

—Jon 16.33b

Ngōzi nādiri unu, mbe ọ bula madu gākpo unu asi, mbe ọ bula ha gēkewapu kwa unu, ta kwa unu uta, tufu kwa aha-unu dika ajo ihe, n'ih Nwa nke madu. —Luk 6.22

Nātukwasinu Ya nchebu nile
unu nēchebu onwe-unu, n'ihī na
ihe nile bayere unu nēmetu Ya
n'obi. —1 Pita 5.7

Atula egwu, gi ka M'noyere:
elela anya buruburu n'ujo, n'ihī na
Mu onwem bu Chineke-gi: M'gāba
gi ume; e, M'gēyere gi aka; e,
M'gēji aka-nri nke ezi omumem
kwagide gi. —Aisaia 41.10

N'ihī na nnam na nnem arapu-
wom, ma Jehova gēkubatam.
—Abù oma 27.10

Ya mere ayi were obi-ike si,
Onye-nwe-ayi bu onye nēyerem
aka; m'gagh-atu egwu: Gini ka
madu gēmeme? —Ndi-Hibru 13.6

Ọ buru na anāta unu uta n'aha
Kraist, ngozi nādiri unu; n'ihī na
Mọ nke ebube na Mọ nke Chineke
nānọgide n'aru unu. —1 Pita 4.14

N'ihī na ndi-mọ-ozī-Ya ka Ọ
gēnye iwu bayere gi, idebe gi
n'uzọ-gi nile. Ọzọ, asi na ejem ije
na ndagwurugwu onyinyo ọnwu,
m'gagh-atu egwu ihe ọjọ ọ bula;
n'ihī na Gi onwe-gi nọyerem.
—Abù oma 91.11; 23.4a

Enwerem ike n'ihe nile nime
Onye ahu Nke nēmeme ka m'di ike.
Ma Chinekem gēnyezu unu ihe
nile ọ bula nākpā unu dika àkù-Ya
n'ebube si di, nime Kraist Jisọs.
—Ndi Filipai 4.13, 19

Ọ digh ọnwunwa ọ bula nwaworo unu ma-ọbugh nke madu nānagide: ma Chineke kwesiri ntukwasi-obi, Onye nāgagh-ekwe ka anwa unu kari nke unu puru inagide; kama n'oge ọnwunwa ahu Ọ gēme kwa uzọ n̄apu, ka unu we nwe ike inagide ya. —1 Ndi Kọrint 10.13

Ya mere ka ayi were nkwuwa-okwu biarue oche-eze amara, ka ewe mere ayi ebere, ka ayi we hu kwa amara iyere ayi aka n'oge nkpà. —Ndi-Hibru 4.16

Ma ọ buru na ayi ejeghari n'ihè ahu, dika Ya onwe-ya nọ n'ihè ahu, ayi nēnwekọrita ihe n'etiti onwe-ayi, ọbara Jisọs, bú Ọkpara-

Ya, nāsachapu kwa ayi nmehie nile. —1 Jọn 1.7

Ma nā̄banari agu ihe ọjọ nāgu nwa-okorobia, nā̄baso kwa ezi omume, okwukwē, ihu-n'anya, udo. —2 Timoti 2.22a

Otú a unu onwe-unu, nāgu-kwanu na unu onwe-unu bu ndi nwuru anwu n'ebe nmehie di, ma na unu nādi ndu nime Kraist Jisọs n'ebe Chineke nọ. —Ndi Rom 6.11

Ya mere donu onwe-unu n'okpuru Chineke; ma guzogidenu ekwensu, ọ gā̄apu kwa n'ebe unu nọ. —Jemes 4.7

N'obim ka m'zobeworo okwu-ọnu-Gi, ka m'we ghara imehie megide Gi. —Abù ọma 119.11

EZI-GBO EKPERE BU NNWEKỌ NKE AYI NA CHINEKE

47

Gi ka obim siworo, Gi kwuru okwu, si, Chọnu irum; Iru-Gi, Jehova, ka m'gāchọ.

—Abù ọma 27.8

Tukwasinu Ya obi na mbe nile, unu ndi-Ya; wusinu obi-unu n'iru Ya dika miri: Chineke buru ayi ebe-nhabà.

—Abù ọma 62.8

Zọputam, ewe zọputam: n'ihì na otutom ka I bu. —Jeremaia 17.14b

Nēkpenu ekpere nēwepugh aka; nēkelenu ekele n'ihe nile ọ bula: n'ihì na nka bu ihe Chineke nāchọ nime Kraist Jisọs n'ebe unu nọ.

—1 Ndi Tesalonaika 5.17, 18

Ma ọ buru na amam-ihe fọduru onye ọ bula nime unu inwe, ya riọ

n'aka Chineke, Onye nēnye madu nile n'afọ-ofufọ, nātagh kwa uta; agēwere kwa ya nye ya.—Jemes 1.5

Ọ buru na unu nānọgide nimem, ọ buru kwa na okwum nānọgide nime unu, riọnu ihe o bula unu nāchọ, agēme-kwa-ra unu ya.

—Jọn 15.7

Achọrọm Jehova, Ọ za-kwaram, we naputam n'ujọm nile.

—Abù ọma 34.4

Ọ buru na ọ bu ajọ ihe ka m'leworọ anya nime obim, onye-nwe-ayi agagh-anu olum. N'ihì aha-Gi, Jehova, Ịaghara ajọ omumem, n'ihì na o riri nne.

—Abù ọma 66.18; 25.11

N'ihì na Onye-nwe-ayi onwe-ya gēwere oké ikpọ-òkù, were olu isi-mọ-ozi, were kwa opì nke Chineke, si n'elu-igwe ridata: ndi nwuru nime Kraist gēbu kwa uzọ si n'ọnwu bilie: m̀be ahu ayi onwe-ayi, bú ndi nọ na ndu, ndi anārapu, ayi na ha ka agēwelikọ n'igwe-oji, izute Onye-nwe-ayi nime mbara-elu-igwe: otú a ka ayi na Onye-nwe-ayi gānọ kwa m̀be nile.

—1 Ndi Tesalonaika 4.16, 17

Ya mere ndi m'huru n'anya, ebe ayi nwere nkwa ndia, ka ayi sachapu n'onwe-ayi nmeru nile nke aru na nke mọ, nēmezu idi-nsọ n'egwu Chineke.

—2 Ndi Kọrint 7.1

Umu-ntakirim, nānọgide-kwanu nime Ya ụbụ a; ka ọ gābu, ma ọ buru na agēme ka Ọ puta ihè, ka ayi we nwe nkwuwa-okwu, ghara kwa iwere ihere pua n'iru Ya n'ọbibia-Ya.

—1 Jọn 2.28

Unu onwe-unu, nātachi-kwa-nu ogologo-ntachi-obi; menu ka obi-unu guzosie ike: n'ihì na ọbibia nke Onye-nwe-ayi di nso. Umu-nnam, unu atamuritala megide onwe-unu, ka ewe ghara ikpe unu: le, Onye-ikpé-ayi nēguzo n'iru ọnu-uzọ.

—Jemes 5.8, 9

Unu onwe-unu buru kwa ndi edoziworo: n'ihì na n'oge hour nke unu nēchègh ka Nwa nke madu gābia.

—Luk 12.40

BURU ONYE EMEJURU NA MỌ NKE CHINEKE

Laghachinu n'iba-nbam: Le, m'gāwupuru unu mọm, m'gēme ka unu mara okwum nile.

—Ilu 1.23

Chègharianu, ka eme kwa unu nile baptism n'otù n'otù n'aha Jisọs Kraist ka ewe ̲aghara nmehie nile unu; unu gānata kwa onyinye a, bú Mọ Nsọ.—Olu ndi-ozi 2.38b

Unu ańubiga-kwa-la manya ókè, nke ndu ila-n'iyì di nime ya, kama juputanu na Mọ Nsọ; nēwere abù ọma na ukwe na abù nke Mọ Nsọ gwarita onwe-unu okwu, nēwere obi-unu bù abù kpọ kwa ubọ nye Onye-nwe-ayi; nēkele

kwa Chineke, bú Nna, ekele m̲e nile n'ihì ihe nile n'aha Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist; nēdorita onwe-unu n'okpuru ibe-unu nime egwu Kraist. —Ndi Efesọs 5.18-21

N'ihì na ọ bu Chineke Onye nā-lusi ọlu ike nime unu ichọ-achọ-unu na ilusi-ọlu-ike-unu, n'ihì na ọ di Ya ezi nma. —Ndi Filipai 2.13

Ùnu amatagh na unu bu ulo nsọ Chineke, Mọ nke Chineke bi kwa nime unu? N'ihì na ewere ọnu-ahia ̲ara unu: ya mere nyenu Chineke otuto n'aru-unu.

—1 Ndi Kọrint 3.16; 6.20

Text reprinted from the Bible in Ibo by permission of United Bible Societies Africa Regional Centre, Nairobi, Kenya.

Published in numerous languages by World Missionary Press, Inc., as God supplies funds in answer to prayer. **For questions or more information by country, visit: www.wmp-contacts.org**

N'efù – Adìgh ere ya ere

World Missionary Press
PO Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA
www.wmpress.org

Read booklets online or by App
www.wmp-readonline.org